

Erhvervsfremmefonden og annullering af de fra 1992 til 1993 bindende aftaler.

Et godt naboskab sikres oftest af et stærkt plankeværk imellem ejendommene, selv om dansk EU-politik kan synes at virke modsat. Derfor kan vi faktisk styrke mange af de bånd, der er imellem vores folk, selv om vi løner op i rigsfællesskabet og får en ny selvstyreordning for Færøernes vedkommende.

Færøerne vil i mange år endnu leve primært af fiskeri, og det er vigtigt, at omkostningsniveauet holdes nærmere det islandske og det skotske i stedet for det danske. Jeg havde ellers den store glæde i Jyllands-Posten – tror jeg nok det var – forleden at læse forhenværende overvismand Skak-Nielsens udtalelse om den færøske tanke om selvstyre, hvor han – hvis jeg må citere kort – skriver:

»Hvis olieindtægter ikke giver en delvis løsning af problemet omkring erstatning af bloktilskuddet, så er forudsætningen for at blive selvhjulpne desværre, at det færøske omkostningsniveau og levefoden reduceres, så det kan blive lønnende at producere på Færøerne og muligt at skabe tilstrækkelig mange nye arbejdspladser.«

Jeg må virkelig hilse denne opvågner fra Skak-Nielsen hjertelig velkommen. Det er så godt at høre, at en respekteret dansk økonom nu også indser det, som Folkeflokkens kæmpe for i 10 år, nemlig at vi må have sænket produktionsomkostningsniveauet på Færøerne.

Det er livsvigtigt for Færøerne, at vi har en økonomi, der fremtidigt er indrettet til at leve af fiskeri. Bagsiden af den hidtidige færøske afhængighed af bloktilskuddet er, at den naturligvis er forbundet med visse danske krav og med færøske fagforeningers krav om en dansk indretning af Færøernes offentlige sektor, og den slags indretning har de færøske fiskeribaserede erhverv som bekendt ikke råd til; det var overforbruget i 1980'erne og kollapset i 1990'erne jo et bevis på.

Det er livsvigtigt for Færøernes fremtid, at vi sikrer os den nødvendige frihed til selv at bestemme, især over vores egen skattepolitik. Og vi må arbejde videre mod at blive et lavskattelands, der, efterhånden som bloktilskuddet afskaffes, klarer at konkurrere gennem lave produktionsomkostninger og at skabe og tiltrække penge i kraft af en mere sprælsk økonomi og hver mands muligheder for at tjene penge ved en personlig indsats.

Den indretning af færøsk økonomi bliver det springende punkt, og det bliver den egentlige kamp internt på Færøerne, også inden for landsstyret, som det nu er sammensat, men måske især mellem landsstyret og den færøske opposition. Og de stridigheder må vi have afklaret, før vi i løbet af de kommende år kommer til regeringen for at forhandle om en ny ordning for Færøerne inden for eller uden for rigsfællesskabet.

Jóannes Eidesgaard (FÆR):

Jeg føler et behov for at komme med nogle bemærkninger til statsministerens redegørelse: om den politiske situation mellem Færøerne og Danmark og om de ændringer, der kommer til at ske i forholdene mellem de to lande, og til sidst lidt om min egen situation her i det danske parlament.

Situationen mellem Færøerne og Danmark har siden efteråret 1992 og frem til her på det sidste været meget spændt. Det har primært skyldtes den økonomiske kollaps, der indtraf i oktober 1992, og de aftaler, der fulgte i kølvandet, og som blev indgået mellem landsstyret og regeringen.

Uden at gå i detaljer med hensyn til disse aftaler vil jeg dog sige, at vi kunne have undgået noget af den spændte situation, hvis vi havde været lidt dygtigere til at drøfte forholdene med hinanden. For det er tydeligt, at vi i en længere periode har haft alvorlige kommunikationsbrister, der må begrundes i en manglende interesse, måske specielt fra dansk side, for de færøske forhold.

Nu har vi i de to seneste dage både drøftet selve aftalen af 10. juni og eventuelle ændringer i de forfatningsmæssige forhold mellem Færøerne og Danmark, men jeg vil dog tillade mig at bruge lidt af Folketingets tid til nogle uddybninger af disse relevante sager.

Vedrørende det første spørgsmål, som statsministeren også berørte, vil jeg sige, at ethvert fællesskab, også selv om det nu hedder et rigsfællesskab, bygger på den tillid og den respekt, som de to involverede parter lægger for dagen. Og har den ene part ikke den nødvendige tillid, eller viser den ene part ikke den nødvendige respekt og ignorerer de reelle problemer, så får man virkelig problemer, og problemerne fik vi.

Lad mig her endnu en gang understrege, at den økonomiske rygdækning, som den danske regering gav landsstyret i form af de danske statslån, viste styrken i rigsfællesskabet i en